

Думи мої, думи мої (скорочено)

Тарас Шевченко

Думи мої, думи мої,
Лихо мені з вами!
Нащо стали на папері
Сумними рядами?..
Чом вас вітер не розвіяв
В степу, як пилину?
Чом вас лихо не приспало,
Як свою дитину?..
Бо вас лихо на світ на сміх породило.
Поливали сльози... чом не затопили,
Не винесли в море, не розмили в полі?..
Не питали б люде, що в мене болить,
Літає та кряче,
А серденько соловейком
Щебече та плаче
Нишком — люди не побачать.
То й не засміються...
Не втирайте ж мої сльози,
Нехай собі ллються.
Чуже поле поливають
Щодня і щоночі,
Поки, поки... не засиплють
Чужим піском очі...
Отаке-то... А що робить?
Журба не допоможе.
Хто ж сироті завидує —
Карай того, боже!
Думи мої, думи мої,
Квіти мої, діти!
Виростав вас, доглядав вас, —
Де ж мені вас діти?
В Україну ідіть, діти,
В нашу Україну,
Попідтинню сиротами,
А я — тут загину.
Там знайдете щиру правду,
І слово ласкаве.

Там найдете щире серце,
А ще, може, й славу...
Привітай, же, моя ненько,
Моя Україно,
Моїх діток нерозумних.
Як свою дитину.

Критика, коментарі до твору, пояснення (стисло):

Свої вірші Т. Шевченко називав "думками", "думами". Будучи далеко від України, в холодному, похмурому Петербурзі, поет сумував за рідним краєм, вболівав за його долю, страждав від того, що українці, а серед них і його рідні, знаходяться в панській неволі, терплять приниження та знущання. Шевченко хоче хоч словом підтримати і своїх земляків, нагадати їм про славні традиції козацької вольниці. Він став на захист жебраків, покриток, усіх тих, кого доля не милувала, і сподівався, що "найдеться дівоче серце, карі очі. Що заплачуть на сі думи", тоді він буде щасливий. Своє палке слово, "квіти", "діти" поет посилає на захист скривджених, на славу своєї неньки України: "В Україну ідіть, діти, В нашу Україну".